

Vård- och omsorgsförvaltningen
Interpellationssvar

Svar på interpellation om återkommunalisering inom omsorgsverksamheterna från Karin Thalén (C)

Karin Thalén har ställt följande frågor in interpellation till omsorgsnämndens ordförande Tobias Smedberg (V)

1. Vad gör Uppsala kommun för att säkerställa att verksamheterna som tas över i egen regi håller samma kvalitet som de privata utförarna?
2. Har Uppsala kommun för avsikt att ta över fler omsorgsverksamheter i egen regi?
3. Varför får inte Stadsmissionen fortsätta med sin verksamhet?

Vad gör Uppsala kommun för att säkerställa att verksamheterna som tas över i egen regi håller samma kvalitet som de privata utförarna?

Uppsala kommun har ansvar för att säkerställa att kvaliteten i verksamheter inom LSS är likvärdig oavsett driftsform. Det gäller både verksamheter som drivs i privat regi och verksamheter som drivs i egen regi.

Strukturerad övergång mellan aktörerna

Vid övertagande av verksamheter sker en strukturerad övergång i samarbete mellan lämnande och mottagande aktör. Detta sker i god tid före övertagandedagen för att säkerställa kontinuitet och trygghet. Verksamhetsrutiner och handlingar som är nödvändiga för fortsatt drift, samt för den enskildes insatser överförs till den mottagande verksamheten.

Nämndens intention vid upphandling och vid återtagande av boende är att det ska ske med så kallad verksamhetsövergång, det vill säga att all tillsvidareanställd personal erbjuds anställning hos den nya utföraren. Detta för att bibehålla kontinuiteten för brukarna som bor på boendet. Vid ett övertagande så föreligger en risk att medarbetare inte följer med över vid övertagandet, och det går därmed inte helt att utesluta att brukare och bemanning kan komma att påverkas under en övergångsperiod. Denna risk föreligger alltid vid ett övertagande av boende oavsett vilken aktör som tar över boendet. Nämndens egen regi har erfarenhet av att hantera och minimera dessa risker.

Hur egen regin säkerställer kvaliteten i verksamheterna

Kommunen arbetar utifrån ett systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa, följa upp och utveckla kvaliteten i verksamheterna. Detta omfattar bland annat att samma lagstiftning, kvalitetskrav och krav på god omsorg gäller för samtliga utförare, oavsett driftsform.

Förvaltningen arbetar bland annat genom:

- uppföljning via kvalitetsgranskningar, egenkontroller och tillsyn
- krav på dokumentation och genomförandeplaner
- kompetenskrav för personal och chefer
- uppföljning av brukares insatser och hantering av avvikelser

Uppföljning sker löpande och på flera nivåer och omfattar bland annat:

- journalgranskningar
- stickprov av genomförandeplaner
- internkontroller
- kvalitetsrevisioner, brukarrevisioner och avtalsuppföljningar
- uppföljningsmöten med verksamhetsledning

Medarbetare inom LSS har ofta utbildning inom vård och omsorg, barn och fritid eller stödassistentutbildning. Arbetet kräver ett gott bemötande, tålamod och förmåga att stödja personer med funktionsnedsättning i vardagen. Kunskap om LSS och erfarenhet av omsorgsarbete är meriterande. Medarbetare följs upp av verksamhetschef.

Chefer inom LSS ska ha högskoleutbildning inom exempelvis socialt arbete, beteendevetenskap eller vård och omsorg samt erfarenhet av ledarskap. God förmåga att leda personal och samverka med brukare, anhöriga och myndigheter är viktigt. Cheferna följs upp frekvent av sina områdeschefer, utifrån medarbetarenkät, brukarundersökningar, utfall avvikelser och ekonomi. Egen regin arbetar för ett nära ledarskap.

Genomförandeplaner upprättas efter beslut om insats eller inflyttning, följs upp regelbundet – vanligtvis minst var sjätte månad eller vid förändrade behov – och dokumenteras löpande i verksamhetssystem.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att ta emot, följa upp och hantera synpunkter, avvikelser och missförhållanden som rör verksamheternas kvalitet och säkerhet. Detta omfattar hantering av klagomål och synpunkter, avvikelshantering samt rapportering enligt ex Sarah och lex Maria.

Brukarinflytande och delaktighet är en central del av kvalitetsarbetet. Verksamheterna arbetar aktivt med att skapa former för dialog och inflytande för brukarna. Detta sker bland annat genom brukarmöten och brukarsamtal där chef för dialog med brukare om hur verksamheten upplevs och fungerar.

Verksamheterna genomför även brukarundersökningar där resultaten följs upp på verksamhetsnivå och ligger till grund för handlingsplaner och förbättringsåtgärder.

Därutöver används DMO-slingor¹ och brukarrevisioner som en del i arbetet med att utveckla kvaliteten och stärka brukarens delaktighet.

Målsättningen är att den enskilde brukaren ska uppleva trygghet, kontinuitet och bibehållen kvalitet även när en verksamhet byter utförare. Förvaltningen arbetar därför aktivt för att övergångar ska ske strukturerat och med brukarens behov i centrum.

Har Uppsala kommun för avsikt att ta över fler omsorgsverksamheter i egen regi?

Omsorgsnämndens viljeriktning med verksamhet inom vård- och omsorg tydliggörs i nämndens politiska plattform i nämndens verksamhetsplan. Nämndens utgångspunkt är att verksamheter ska drivas inom nämndens egen regi. Vid behov, som kan motiveras av ekonomiska och verksamhetsmässiga skäl, kan utförande av nämndens uppdrag dock upplåtas till privata leverantörer. Med fördel är dessa då aktörer som inte tar ut ekonomisk vinst. Den idéburna icke vinstdrivande sektorn är viktig för att erbjuda kvalitet, valfrihet och mångfald; utan att skattemedel som är avsedda för välfärd går till aktieutdelningar.

Varför får inte Stadsmissionen fortsätta med sin verksamhet?

Nuvarande avtal med Stadsmissionen har varit i kraft sedan den 1 januari 2023. Avtalet har förlängts i enlighet med avtalets villkor och kan inte förlängas ytterligare efter den 31 december 2026. Frågan har därför prövats av omsorgsnämnden.

Inför ställningstagandet har förvaltningen genomfört en utredning av verksamheten. Utredningen visar att verksamheten fyller en viktig funktion för målgruppen, men att den i praktiken främst fungerar som en lågtröskelinsats för social gemenskap och struktur i vardagen snarare än som arbetsträning i den form som avtalet ursprungligen syftade till. Utredningen visar också att den estetiska inriktningen är för snäv för att möta behoven hos hela målgruppen unga vuxna med psykisk funktionsnedsättning och/eller psykisk ohälsa samt att det finns behov av bredare sysselsättningsmöjligheter och bättre övergångar mellan olika former av stöd.

Omsorgsnämnden har därför bedömt att målgruppens behov bättre kan tillgodoses genom att utveckla och bredda verksamheten inom egen regi. Syftet är att kunna erbjuda fler former av sysselsättning, nå en bredare målgrupp och skapa bättre möjligheter till övergångar mellan olika insatser utifrån individens behov. Mot denna bakgrund har nämnden beslutat att inte genomföra en ny upphandling av verksamheten i dess nuvarande form.

Beslutet grundar sig inte på driftsformen som sådan. Omsorgsnämndens ställningstagande innebär inte heller att nämnden generellt vill minska den idéburna sektorns medverkan inom välfärden. Nämnden har tvärtom beslutat att utreda möjligheterna att öka den idéburna sektorns delaktighet genom reserverade upphandlingar inom delar av nämndens verksamhetsområde där sådana lösningar bedöms kunna bidra till ökad kvalitet och nytta för brukarna.

Tobias Smedberg (V)

Omsorgsnämndens ordförande

¹ Delaktighetsmodellen (DMO) är ett sätt att prata tillsammans. Samtalen sker i små grupper som kallas samtalsslingor. De leds av två vägledare som har särskild utbildning. Målet med samtalen är att brukaren ska få mer inflytande och känna sig delaktig.